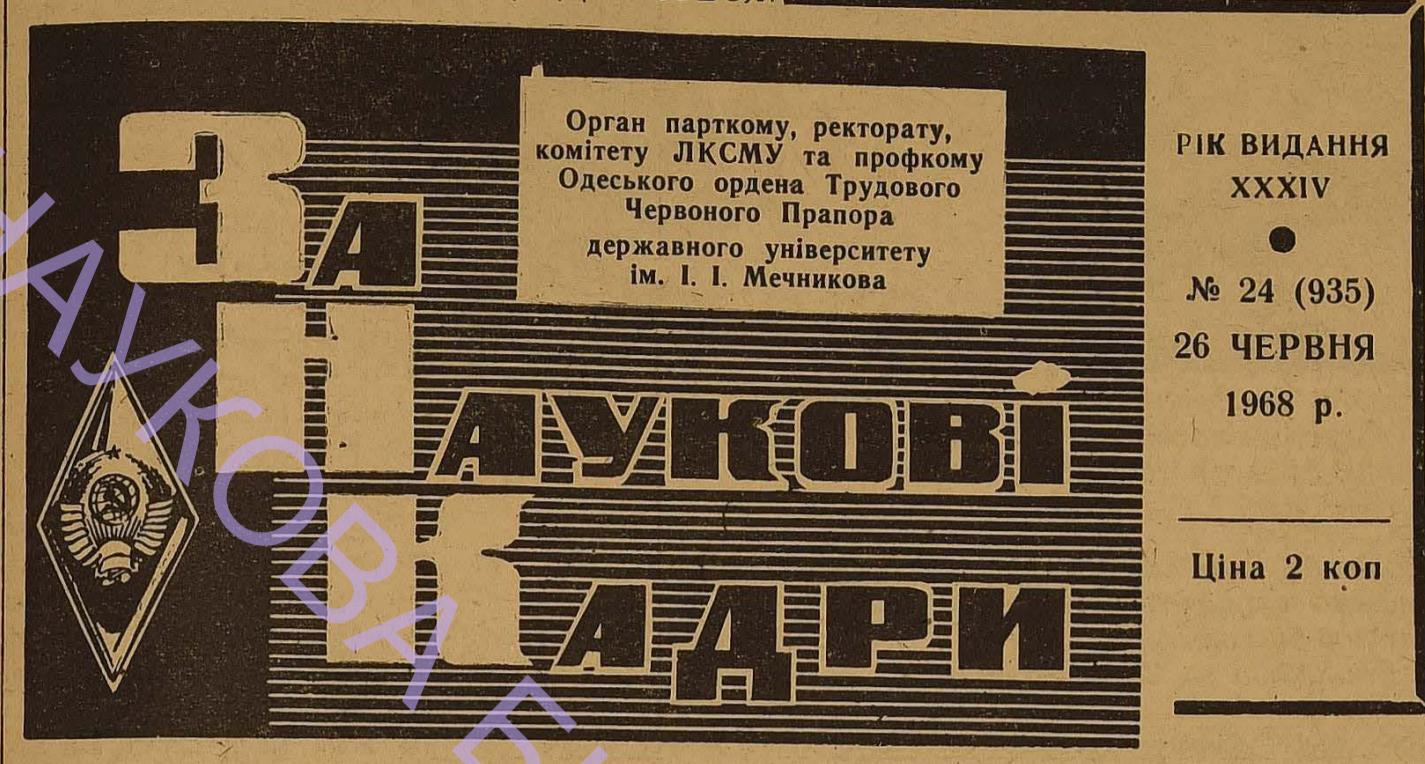

ФІНІШУЄ НАВЧАЛЬНИЙ РІК.

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

ІСПИТИ СКЛАДЕНО

КІНЕЦЬ червня — це той час, коли студенти думками переносяться за межі аудиторій — туди, де має пройти їх заслужений відпочинок. І хоча ще йде підготовка до останнього іспиту, чи складається він, студент доволяє собі помріяти про прекрасну подорож разом зі своїми товаришами на місце майбутньої практики чи туристського походу, а чи про мандрівку просторами рідного краю.

Студенти геолого-географічного факультету в хорошому настрої. Іспити складені, а попереду — цікавий, захоплюючий відпочинок.

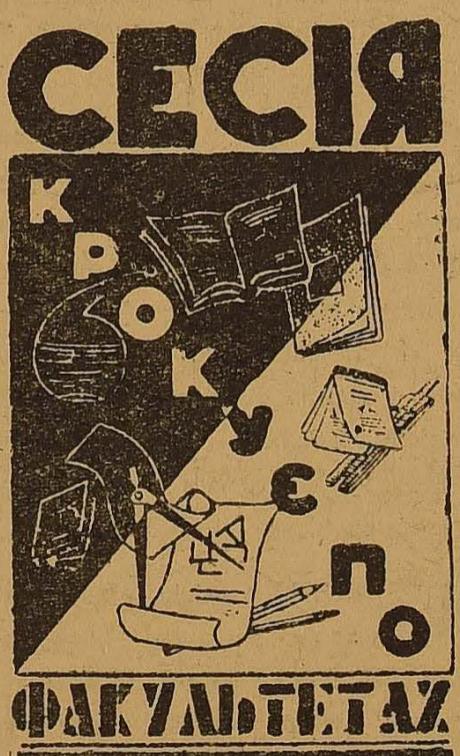
Напруженим був червень. Багато зусиль довелось докласти, щоб іспити пройшли успішно. А студенти факультету саме так іх склали. От тільки першокурсники обох відділень мають багато задовільних оцінок. Так, у геологів тільки один студент — В. Загнитко склав сесію на «відмінно». Неясно і добрих та відмінних оцінок. Іх мають Т. Волкова, Б. Краковський, В. Панчишин, Н. Чабак, В. Шанявський, А. Щербина. І все. А це не багато для відділення, на якому навчається 50 студентів.

Не кращі справи і у географів-першокурсників. Тут є й боржники, І чимало. Не склали іспити студенти В. Звенигородський, В. Баранов, Л. Бойченко, Л. А. Власова, В. Галаган, В. Гончарук, В. Лавренчук, А. Неживенко, Л. Смичок, Т. Чорна. Тільки у

Л. Кравець сесія складена на «відмінно» і у Н. Анасевич та В. Жмур на «відмінно» і «добре».

Такі результати сесії повинні стурбувати комсомольський актив курсу, факультету. Адже потім багато складних, нелегких дисциплін. А з «хвостами» важко буде долати труднощі.

Трохи кращі справи у другокурсників. Мають незадовільні оцінки В. Рогочков та В. Ніколаєвський (з геологічного відділення). Тут більше відмінників, ніж у першокурсників. Це у геологів — В. Вершило, В. Зюльцле, В. Найденко, М. Руді, В. Ксидіаз. Але сесія ще не завершена. Географи ще складають іспити. Після трьох

екзаменів тільки П. Новодран має все «відмінно».

Найкращі справи, навіть добре, у третьокурсників-геологів. Тут немає боржників. Студенти добре потрудились під час екзаменаційної сесії. Приємно відзначити, що з 24 осіб, які складали іспити, 21 студент має добре та відмінні оцінки. П'ять студентів всі іспити склали на «відмінно». Це В. Романенко, Д. Солганик, А. Семенченко, В. Янко, М. Сибірченко. Потім «відмінно» і тільки одному «добре» мають І. Котельников, В. Левиков, А. Никифоров, Л. Пінчук, В. Червінський, Н. Яцишена.

Переважають добре та відмінні оцінки і у студентів-третьокурсників географічного відділення. Тут теж задовільна оцінка тривається дуже рідко. На «відмінно» сесію склали В. Андреєв, Г. Безокирна, Е. Коцюбинська, Л. Плахотнюк. Багато студентів мають по одній добрій оцінці і по три — відмінних.

З 42 студентів четвертого курсу 11 мають чи то одну, чи дві і більше задовільних оцінок. 31 студент закінчили сесію на «відмінно» і «добре». На курсі п'ять відмінників. Це — В. Асєєва, Е. Сидоренко, П. Байтаз, Б. Сюй, Г. Есаулов.

П'ятикурсники звітують за своє навчання в університеті перед Державною екзаменаційною комісією. Справи у них йдуть добре.

Доцент Г. МІЩЕНКО.

НОВІ КАНДИДАТИ НАУК

ЛІВИ вчених нашого університету поповнились новими кандидатами наук. Стало більше кандидатів наук у хіміків і математиків, астрономів і фізиків, філологів, політекономів та біологів.

Старший викладач механіко-математичного факультету В. Плотников захистив дисертацію на тему: «Дослідження одного класу задач оптимального управління системи з двома ступенями свободи». Праця вченого, як відзначають офіційні опоненти професор Л. Курдяшов та доцент Ф. Чорноусько, виконана на високому науковому рівні, з

застосуванням сучасних математичних методів і має велике теоретичне і прикладне значення.

Високу оцінку дали праці А. Колесника на тему: «Синтез алcoxialkіnамінних 1, 3-діолов і 1, 3, 2 — діоксафосфоранів і вивчення їх властивостей і стереохімії» член-кореспондент АН УРСР, професор Г. Деркач та доцент В. Вільшанський, відзначивши, що дослідження має велике теоретичне значення. Члени вченої ради хімічного факультету одноголосно прийняли рішення про присудження вченому stupenia кандидата хімічних наук.

Тема дисертації А. Бевзенка «Лексична синоніміка романів Михайла Стельмаха» викликала великий інтерес в колі фахівців і була високо оцінена офіційними опонентами доктором філологічних наук М. Жовтобрюхом та кандидатом філологічних наук Г. Міжевською.

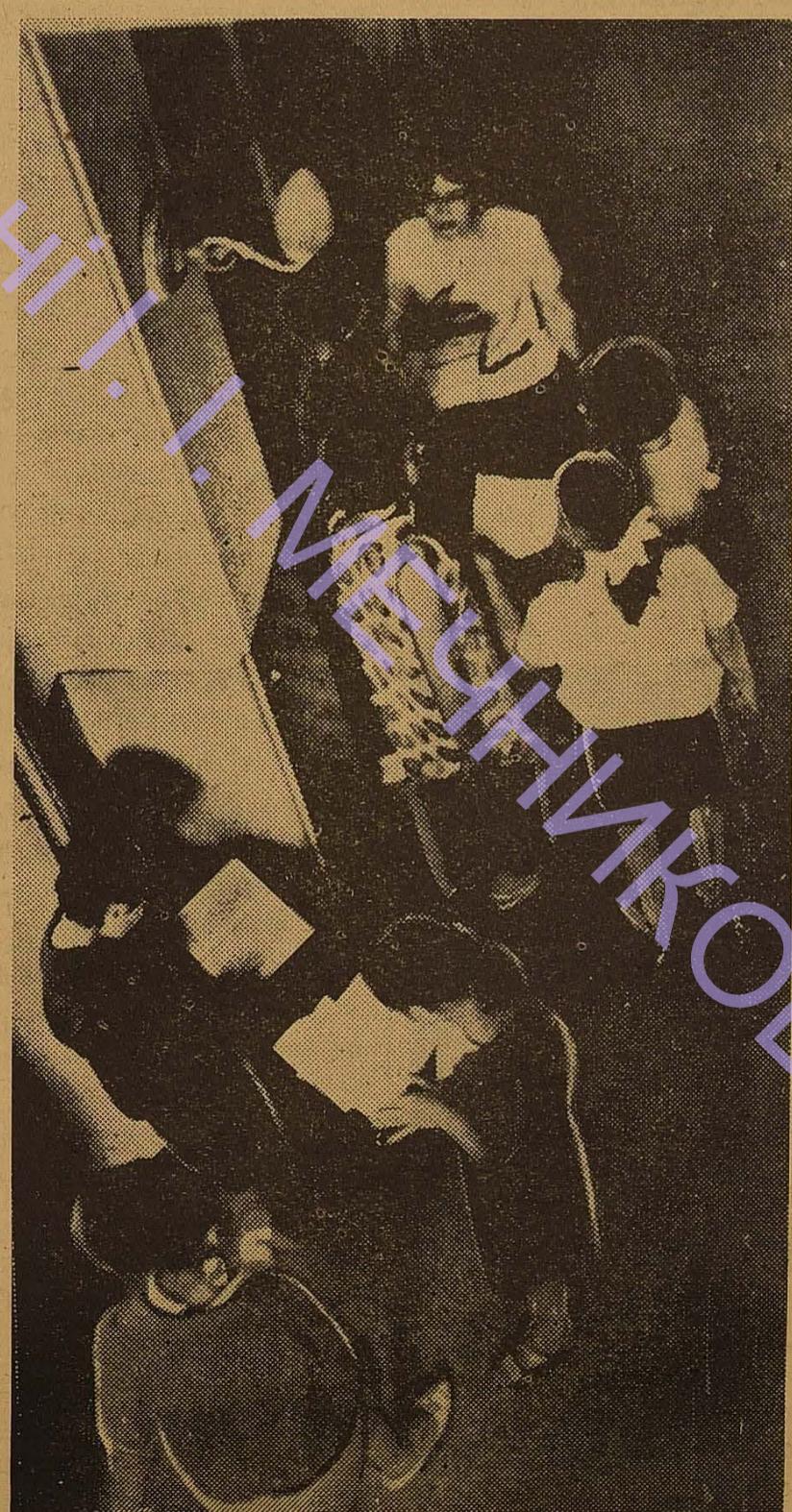
Дисертація на тему: «Експериментальне дослідження постійних тисків, які виникають біля меніска у капілярі в ультразвуковому полі» була нещодавно захищена Ю. Розіним. Члени вченої ради фізич-

ГІДНО ЗАВЕРШИМО ЙОГО—
СКЛАДЕМО ЛІТНЮ СЕСІЮ
ЯКОМОГА КРАЩЕ,
ЗУСТРИЕМО 50-РІЧЧЯ
КОМПАРТІЇ УКРАЇНИ
ВИСОКИМИ РЕЗУЛЬТАТАМИ
в навчанні!

НА ВЧЕНІЙ РАДІ ОДУ

ВЧОРА ВІДБУЛОСЬ ЗАСІДАННЯ ВЧЕНОЇ РАДИ НАШОГО УНІВЕРСИТЕТУ. ВІДКРИЛОСЬ ВОНО ДОПОВІДЮ «50 РОКІВ КОМУНІСТИЧНОЇ ПАРТІЇ УКРАЇНИ», ЯКУ ЗРОБИВ ЗАВІДУЮЧИЙ КАФЕДРОЮ ІСТОРІЇ УКРАЇНИ ДОЦЕНТ П. І. ВОРОБЕЙ. ІНТЕРЕСНА ДОПОВІДЬ БУЛА ВИСЛУХАНА З ГЛИБОКОЮ УВАГОЮ.

ПОТОМ ЧЛЕНІ РАДИ ЗАТВЕРДИЛИ РІШЕННЯ РАД ФАКУЛЬТЕТІВ ПРО ПРИСУДЖЕННЯ ВЧЕНИХ СТУПЕНІВ, РОЗГЛЯНУЛИ КОНКУРСНІ СПРАВИ, А ТАКОЖ СПРАВИ, ПОВ'язані з ПЕРЕОБРАННЯМ НА ПОСАДИ.

ПЕРЕД ІСПИТОМ.

Фотоетюд студента Г. МЯГКОВА.

ГЛИБОКІ ЗНАННЯ

ТРИВАЮТЬ іспити з суспільних наук. Студенти четвертого курсу денної навчання та п'ятого курсу заочного навчання механіко-математичного, фізично-го факультетів та факультету романо-германської філології складають екзамени з наукового комунізму.

Студенти на іспитах показали глибокі знання першоджерел — творів К. Маркса і Ф. Енгельса, багатьох робіт В. І. Леніна, документів світового комуністичного руху, Комуністичної партії Радянського Союзу, вміння викласти теоретичні питання в зв'язку з практикою революційної боротьби на сучасному етапі.

З 49 студентів двох груп механіко-математичного факультету 11 одержало відмінні оцінки. Серед них комуніст Л. Макогон, який дав грунтovanу відповідь на питання. Він розкривав розколиницьку діяльність соціал-реформістів в робітничому русі, їх відмовлення від боротьби за корінні інтереси робітничого класу. Студентка О. Людвіга на основі матеріалів квітневого (1968 р.) Пленуму ЦК КПРС показала, як наша партія веде боротьбу за єдність світового комуністичного руху.

Добре знання виявили студенти четвертого курсу факультету романо-германської філології. З 72 осіб відмінні оцінки одержало 18. Серед них комуніст Баєвський, який виступив з доповіддю про вплив Великої Жовтневої соціалістичної революції на розвиток революційного руху у Франції, студент Тоцький, який систематично брав участь в семінарі. Інтересною була відповідь студента Волобуєва.

Відмінні оцінки одержали також студенти Тхор, Тихомиров, Пехунь та інші, а серед студентів-заочників — тт. Богомолов, Староста та інші.

Однак, ряд студентів виявили недостатні знання першоджерел, сучасних подій. А саме цьому слід приділяти особливу увагу студентам в своїй роботі над засвоєнням курсу наукового комунізму.

Доцент Г. ФРОЛОВА.

Студентка першого курсу вечірнього навчання фізичного факультету Н. Лепіна успішно складає сесію.

НА ФОТО: студентка Н. ЛЕПІНА готується до іспиту з математичного аналізу.

Більшість студентів-випускників біологічного факультету з почуттям великої відповідальності поставились до збирання матеріалу та написання дипломних робіт. Як правило, захищають вони їх грамотно, з глибоким знанням справи, підтверджуючи фактами, документальними даними актуальність обраних тем.

НА ЗНІМКУ: студент-заочник біологічного факультету Ю. БЕГАНЬ (справа) захищає дипломну роботу. Уважно слухають його члени Державної екзаменаційної комісії (справа наліво): доктор біологічних наук Ф. С. Замбріборщ, професор Г. В. Ткаченко, доценти М. А. Вінникова та С. Б. Грінбарт.

ДИПЛОМНІ. ЗАХИСТ. ВИСНОВКИ.

ВАЖЛИВИМ етапом формування фахівця у вищій школі є підготовка і захист дипломної роботи. Давно помічено, що дипломна робота — не простий підсумок навчання і не звичайна атестація фахівця. Головне тут полягає в тому, що студент, готуючи дипломну роботу і виступаючи на захисті, синтезує основні знання з своєї спеціальності та методологічних наук і набуває важливої якості дослідника для майбутньої діяльності. Дипломні роботи ми в повній мірі можемо розглядати як один з основних засобів навчання і виховання спеціаліста.

Правильно, що ефективність формуючого впливу дипломних робіт залежить від багатьох чинників — їх тематики, методики виконання, вимог, що ставляться кафедрою до їх наукового рівня тощо.

Мені довелось брати участь у роботі Державної екзаменаційної комісії на філологічному факультеті. Було прослухано багато виступів дипломників і рецензентів, і можна зробити певні висновки.

Передусім, слід відзначити, що тематика дипломних робіт з української мови і літератури була досить актуальною і вимагала від студентів досліджувати щось невивчене, або недостатньо висвітлене у науці. Цим пояснюється те, що у більшості дипломних робіт подано досить цікавий матеріал, побудований на самостійних спостереженнях і пошуках. Наприклад, студентка К. Соляник зібрала цікавий матеріал про структуру прізвищ сіл на Чернігівщині. З справжньою закоханістю опрашовала тему «Марко Вовчок і народна творчість» студентка П. Сарахан. Глибоко і самостійно опрацьована і впевнено захищалась робота на складну теоретичну тему «До питання про художній образ і його функціональні структури» студентом А. Колісниченко.

НОТАТКИ ЧЛЕНА ДЕК

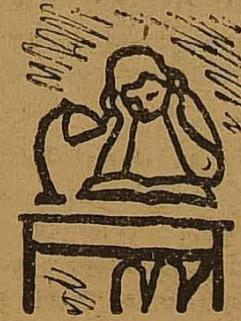
Науково зрілою була робота студентки С. Назаратій на тему «Проза Олеся Досвітнього»; копітком і переконливим було дослідження прийменникової синоніміки в романі М. Стельмаха «Кров людська — не водиця» студентки А. Буркун. З справжнім умінням знавця літературного твору подала і захистила дипломну роботу «Історична та художня правда роману В. Купера «Ми не спимо на трояндах» студентка Н. Рибінцева. Випускниця Л. Гінкул подала в комісію і чудово захистила дипломну роботу з термінологічної лексики поезій М. Т. Рильського і додала два томи фразеологічного словника з коментарями на 683 терміни.

Державна екзаменаційна комісія з задоволенням оцінила захист цих робіт відмінними оцінками.

ПРИЄМНО вражає захист дипломних робіт. Це було справжнє обговорення питань науки. Більшість дипломників давали глибоко обґрунтовані відповіді на виступи рецензентів. Бували й гострі суперечки.

Творчий стиль захисту зумовлений, головним чином, тим, що на всі дипломні роботи давались всеобщі творчі рецензії. Особливо цікавими були виступи професорів А. В. Недзвідського, М. О. Левченка, С. П. Бевзенка та доцентів Г. А. Вязовського, І. М. Дузя, Ю. Ф. Касіма, А. А. Моксаленка та В. В. Фашенка.

Захист дипломних робіт супроводжувався бесідою з студентами.

з питань його фахової і педагогічної підготовки. Ці розмови показують, що студенти мають достатню теоретичну озброєність. Але з деяких питань теорії літератури та мови, особливо з педагогіки та методики, окремі дипломники виявили поверхові знання. Зважаючи на це, мабуть, потрібно й тим, хто опрацьовує дипломні роботи читати оглядові лекції.

Заслуговує підтримки прагнення деяких студентів пропонувати кафедрі свою тему дипломної роботи, а також і та практика, коли студент працює над темою кілька років, починаючи з курсової роботи. Саме такі студенти написали найкращі дипломні роботи і впевнено їх захищали.

На нашу думку, помилляються деякі керівники робіт, коли критику дипломника з боку рецензента і невисоку оцінку захисту сприймають на свою адресу. Пише і захищає роботу студент. Його працю і оцінює державна комісія. Викладач-керівник лише консультує студента, спрямовує його діяльність.

ДЕРЖАВНА комісія правильно діє, коли заохочує і окремо відзначає самостійність дипломанта як у доборі матеріалу, так і у написанні роботи. Приємно було слухати, коли дипломниця М. Цариченко на захисті роботи «Типи та прототипи у повісті В. Козаченка «Атестат зрілості» розповідала про свої зустрічі з письменником і прототипами герой його повісті.

Частина випускників заочного навчання не писали дипломних робіт, а тримали державні екзамени. Знання у деяких з них були слабкими. Нам здається, що, коли б вони готували дипломну роботу, то змогли б глибше розкрити свої можливості.

Доцент І. КОБИЛЯЦЬКИЙ.

ЗМІН

НЕ СТАЛОСЯ

НА ЧЕТВЕРТОМ курсі українського відділення денної навчання філологічного факультету 72 студенти. Однак, лекції з історії української літературної мови систематично відвідувало близько 50 студентів. На низьку трудову дисципліну цього курсу багато разів звертали увагу деканат, кафедри. Проте, істотних змін у житті курсу протягом року так і не стало.

І ось настала екзаменаційна сесія. Результати іспитів такі: 19 студентів одержали оцінку «відмінно», 25 — «добре», 10 — «задовільно» і 11 — «незадовільно». Сім студентів взагалі не з'явились на іспити, а студентки Т. Ананченко, Л. Маньківська, Т. Бушанска не подали, навіть, рефератів, які вони мали здати ще до 15 квітня.

Серед відмінних відзначено відповіді В. Зілинської, Т. Мамутенко, Л. Стоноги, Л. Щербіни, Б. Сушинського, С. Кімлика та С. Шевчук.

НЕ ОБІЙШЛОСЬ БЕЗ ЗРИВІВ

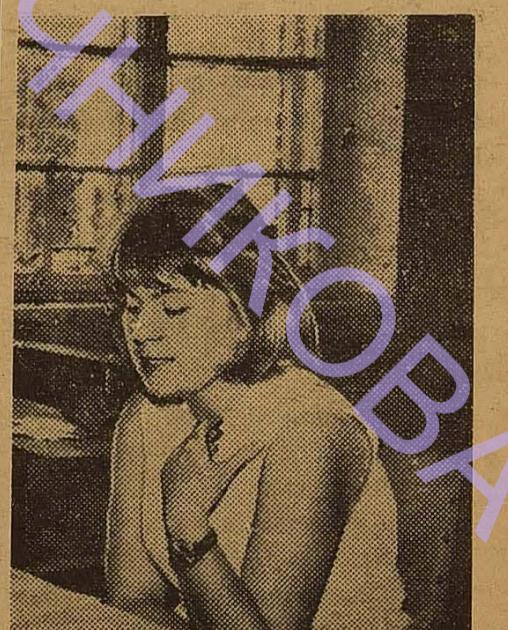
ПРОТЯГОМ навчального року більшість студентів третього курсу російського відділення філологічного факультету сумлінно вивчали політичну економію. Результат екзамену — ще одне підтвердження цього.

Відмінні знання з першого розділу курсу політичної економії — капіталістичний спосіб виробництва — показали студенти Барладяну, Суханова, Раковська, Носкова, Візнер, Халімошкіна, Стецишина, Маркушевська, Нестеренко і Сільвановська.

Добре засвоїли учбовий матеріал студенти Кучма, Рисюкова, Кондрацька, Альошіна, Хохлова та багато інших.

Однак не обійшлося і без прикрих зривів: студенти Овасапова та Іванченкова погано підготувались до іспиту і одержали незадовільні оцінки.

М. ФІНОГІН,
кандидат економічних наук.

Впевнено відповідала на іспиті з російської мови студентка третього курсу філологічного факультету Ріта Ройлян. Викладач високо оцінив її знання — «відмінно».

НА ЗНІМКУ: студентка Р. РОЙЛЯН відповідає на питання екзаменаційного квитка.

НОВІ КАНДИДАТИ НАУК

(Закінчення. Поч. на 1-й стор.).

ного факультету одностайно прийняли рішення про присудження Ю. Розіну ступеня кандидата фізико-математичних наук.

«Спектрофотометрія метеорів» — тема дисертації В. Смирнова. Вона була високо оцінена офіційними опонентами доктором геологомінералогічних Е. Криновим та кандидатом фізико-математичних наук М. Діварі, які відзначили актуальність дослідження.

Поповнилась ще одним кандидатом наук і кафедра політ-економії нашого вузу. Нешодавно захистила дисертацію на тему: «Відтворення кваліфікованої робочої сили (на матеріалах колгоспів півдня України 1960-66 рр.)» Л. Левченко. Офіційні опоненти професор Ф. Сиров та доцент О. Добринов відзначили дуже важливі науково-пізнавальні та практичне значення дослідження.

Тема дисертації О. Фурман — «Фауна і чисельність кліщів ґрунту Одеської області і закономірності її розподілу в різних ґрутових біоценозах» викликали інтерес своєю новизною та актуальністю, що дало змогу офіційним опонентам професору В. Рекач та доценту Л. Карпову високо оцінити дослідження, а членам вченої ради біологічного факультету одноголосно прийняти рішення про присудження О. Фурман ступеня кандидата біологічних наук.

Л. ШВІДЧЕНКО.

ПОДНЯВШИСЬ на третій етаж, Лена подошла к зеркалі. На нее смотріло че-то чуже, изумченнє, и постаріше лицо. Нужно было успокоиться, привести себя в порядок и как можно быстрее освободиться от минь, решить, где оставить ее. Мельнула мысль, что лучшим местом может быть спальня, но туда заходить ей запрещено. «Что же придумать?» — взгляд девушки остановился на двери кабинета гауляйтера.

Спрятав мину под платею и осмотревшись, Лена направилась к кабинету, чтобы произвести уборку. Открыв дверь, она увидела дежурного офицера. Пришлось извиниться и выйти. Спустилась на второй этаж и не повернула своим глазам — дверь в спальню, обитая с внутренней стороны толстым противопульевым железом, оказалась открытой. Посредине комнаты стояли две, соединенные вместе и еще не убраные, кровати. «На какой спит Кубе?» — размышляла Лена. — Наверное, вон на той, что стоит у печки Галина, кажется, говорила, что он любит тепло».

Лена переступила порог и вошла в спальню. Если ее кто-нибудь заметит, то она объяснит свое появление тем, что разыскивает Гнедике-фрау. Хозяинке нужно сообщить, что сегодня прогулка с Вилли не состоится, она заболела, генерал разрешил идти в поликлинику. К счастью, жены гауляйтера поблизости не было.

Лена подошла к первой кровати, в одно мгновение пристроила мину к пружинам матраса. И тут вдруг раздался за ее спиной резкий оклик:

Закінчення. Поч. в №№ 21, 22, 23.

Возмездие

В. ЦВЕТКОВ

— Что вы здесь делаете, фрейлен? — в дверях спальни стоял дежурный офицер.

— Разыскиваю госпожу. Мне послышалась ее голос и я вошла сюда, — Лена старалась говорить как можно спокойнее.

— Вам же запрещено сюда входить!

— Знаю, но я же объяснила вам, как это произошло.

Лейтенант бесцеремонно рванул девушку за руку и повернул к кровати. Потом стал поднимать подушки, приоткрывать одеяло, заглядывать под кровать. От каждого его движения сердце Лены холодело, и вдруг она крикнула:

— Галина, иди сюда, успокой, пожалуйста, лейтенанта!

Лена была уверена, что Галина скажет офицеру несколько забавных слов, разрядит обстановку. И действительно, прибежавшая горничная игриво улыбнулась лейтенанту, взяла за руку и он сразу забыл о генеральской кровати.

Инцидент был исчерпан, но дежурный офицер, закрывая спальню, обозвал Лену свиньей и пригрозил сообщить о ее поступке гауляйтеру.

«Нехорошо получилось, — терзала себя Лена. — А вдруг он и в самом деле доложит? Могут заподозрить меня и перетряхнуть всю постель. Тогда окажется бесп

лодной многомесячная подготовка операции. И смогу ли я вернуться к товарищам?».

Лена побежала наверх, взяла из запасов гауляйтера несколько хороших сигар и, вернувшись, приподнесла офицеру. Лейтенант подобрел. Девушка услышала слова благодарности, несколько приятных комплементов и даже желание скорейшего выздоровления, когда уходила в «поликлинику»...

В ЭТОТ день Кубе выезжал смотреть расстрел советских патриотов. Садист по натуре, он наслаждался такими зрелищами. Ни одна массовая расправа над мирным населением не проходила без его участия. А затем он посетил съезд фашистской молодежи. Вернулся к себе поздно, от ужина отказался, и сразу же поднялся в рабочий кабинет. У его ног вертелись три собаки.

Кубе сел к столу и долго отдавал распоряжения по телефону. Время шло, стрелка часов перевалила за полночь. Заканчивался срок действия «часового» механизма. Если температура воздуха несколько выше, чем при испытаниях, мина может взорваться раньше. На боевом взводе она находилась около двадцати трех часов. Теоретически оставалось не больше шестидесяти минут, а практически взрыв мог последовать с минуты на минуту. А Кубе,

казалось, и не думал ложиться спать.

Наконец, гауляйтер спустился в гостиную, выпил горячего кофе и, сославшись на усталость, направился в спальню. За ним последовала и жена. Закрыв дверь на ключ, Кубе и Анита легли. Заснути они не успели. В час двадцать ночи двадцать второго сентября сорок третьего года раздался взрыв. Возмездие настигло палача белорусского народа в квартирі, считавшіся неприступной крепостью...

* * *

В ДЕНЬ пятидесятої годовиці Советської Армии и Военно-Морского Флота я по приглашенню Института истории ЦК КП Белоруссии прилетел в Минск. С аэродрома позвонил Герою Советского Союза Елене Григорьевне Мазаник. Послышался знакомый голос — тихий, приятный. Елена Григорьевна обрадовалась и попросила поскорее приехать к ней.

Я отправился на улицу Коммунистическую, 10/2, где она и сейчас проживает.

И вот мы сидим в ее скромной квартире и вспоминаем товарищей, друзей.

После обеда Елена Григорьевна повела меня по тем местам, где она работала и готовила уничтожение ставленника Гитлера. Ей тяжело идти, болят ноги, отказывает сердце. Изменилась наша Лена. Но несмотря на тяжелый недуг, она часто выступает перед молодежью, рассказывает о боевых друзьях, о борьбе с гитлеровцами.

Мы шли медленно и молчали, вспоминали пережитое. Под ногами поскрипывал снег...

ЗБІРНИКИ ДОКУМЕНТІВ І МАТЕРІАЛІВ

ЗА ФОНДАМИ НАУКОВОЇ БІБЛІОТЕКИ ОДУ

релом вивчення історії Комуністичної партії України.

За своїм характером документи і матеріали являють собою листи, статті і телеграми В. І. Леніна, резолюції всеросійських і всеукраїнських з'їздів Рад, з'їздів і конференцій КПРС і КП України, рішення ЦК КПРС і ЦК КП України.

Книга «Переписка В. І. Леніна і руководимых им заграничных партийных органов с социал-демократическими организациями Украины (1901—1905 гг.)» включає листування з найкрупнішими соціал-лемократичними комітетами України. В цій книзі вміщено листування В. І. Леніна та Н. К. Крупської з Південним бюро ЦК РСДРП в Одесі. В листі більшовиків з Одеси читаемо: «Ждем с нетерпением «Вперед». Рабочие-передовики, конечно, встретили выход газеты с восторгом. Ленина

рабочие страшно любят, и мы на-деемся, что с выходом органа мы окончательно высадим меньшеви-ков, так как они у нас больно мутят» (Док. № 503).

До збірника включено 751 лист, більша частина з них публікується вперше. До збірника додані необхідні примітки та покажчик прізвищ, кличок, псевдонімів та конспіративних назв.

В збірнику «Листовки революційних соціал-демократических організацій України 1896—1904» показано, як в суворих умовах підпілля здійснювалась агітаційна робота соціал-демократических організацій головним чином шляхом видання і розповсюдження листівок, які були першою формою соціал-демократичної літератури, прямим і безпосереднім попередником робітничої преси.

Є в збірнику примітки довідкового характеру.

В книзі «Большевистские орга-низации Украины в период уста-новления и укрепления Советской власти (ноябрь 1917 — апрель 1918 гг.)» показано, як під керівництвом В. І. Леніна і ЦК партії більшовицькі організації України боролись за змінення союзу робітничого класу і біднішого селянства, за підготовку і проведення збройного повстання, утворення і змінення червоногвардійських і

революційних загонів, за встановлення і змінення Радянської влади і утворення УРСР. Документи відображають непримиренну боротьбу партійних організацій України проти всіляких відхилень від ленінської лінії партії, проти контрреволюції і особливо націоналістичної буржуазної Центральної ради.

В збірник включено 652 доку-менти, з яких 290 публікується вперше. В ньому примітки, по-

кажчик більшовицьких партійних організацій та хронологічний по-кажчик документів.

В збірнику «Комуністична партія — нацхненик і організатор об'єднавчого руху українського народу за утворення СРСР» вміщено 325 документів. Мета даного збірника — на основі документів і матеріалів яскраво показати вклад українського народу, керованого Комуністичною партією Радянського Союзу та її бойовим загоном — КП України, в справу утворення СРСР. В книзі висвітлюється період з листопада 1917 року до 1924 року.

Документи і матеріали збірни-ка розташовані у відповідності з основними етапами об'єднавчого руху за створення СРСР.

В кінці збірника подані короткі примітки і перелік документів.

О. НОТКІНА.

ЗА ОСТАННІ роки Інститут історії партії ЦК КП України — філія Інституту марксизму-ленінізму при ЦК КПРС підготував кілька збірників документів і матеріалів з історії Комуністичної партії України, які вийшли у видавництві політичної літератури, в Клеві.

Ось ці книги: «Переписка В. І. Леніна и руководимых им заграничных партийных органов с социал-демократическими организациями Украины (1901—1905 гг.)», «Листовки революционных социал-демократических организаций Украины 1896—1904», «Большевистские организации Украины в период установления и укрепления Советской власти (ноябрь 1917 — апрель 1918 гг.)», «Комуністична партія — нацхненик і організатор об'єднавчого руху українського народу за утворення СРСР».

Публікації історико-партийних документів є найважливішим дже-